

zett ásatásokról szóló beszámolója.¹ Helyünk ninesen arra, hogy ez igazán kimerítő, gazdagon illusztrált beszámoló alapján részletesebb képét rajzoljuk meg az Indus kultúrának, de szakember, ha az ismertetett munkában felvetett problémákkal foglalkozni kíván, ezt az „ásatási jelentést“ nem kerülheti el. *Dr. Párducz Mihály.*

Thomas Gann: *Götter und Menschen im alten Mexiko.* F. A. Brockhaus, Leipzig. 1938. 168 lap, 51 képes tábla, 1 térkép. Ára 3 80 RM.

Amikor Amerika felfedezésével Európa népei új világgal ismerkedtek meg, ez az új világ a fejlődésnek olyan magas fokán mutatta be az új földrész életét, amely bizonyos vonatkozásokban a felfedezőket is felülmulat. Egészen természetesnek kell tartanunk azt a törekvést, amely ma mind nagyobb érdeklődéssel kutatja a civilizációknak a ködös múltba vesző kezdeteit.

Izgató kérdés mindjárt a földrész lakosságának eredete. Óskőkori kultúra nyomai eddig nem mutathatók ki, s e miatt azt a felfogást kell elfogadni, hogy a fiatalabb kőkor idején történt a földrész benépesülése főként Kelet-ázsiaiából, a Behring-szoroson keresztül (talán még meg sem volt ez időtájt ez a szoros), de valószínűleg gyarapodott a népesség a polinéziai és melanéziai szigetvilágból is.

Az archaikus kor után a kb. Kr. sz.-tól Kr. u. 800-ig fennálló, Maya kultúra ismertetése következik, amely úgy látszik városállamok szövetsége volt. E kultúrára vonatkozó források, vallásos emlékek, társadalmi szervezet bemutatása után a szerző, a kisebb

jelentőségű népi kultúrákat sorakoztatja fel. Közülük legjelentősebbek a toltékek.

A könyv legnagyobb részét az aztékek birodalmának tárgyalása tölti ki, s a politikai történetén kívül, istenhittüket, papságuk szervezetét, időszámításukat, társadalmi rendjüket, jogszokásaikat ismerteti. Részletesen tárgyalja kereskedelmi életüket, építészettüket, mindennapi életüket és igen szemléltető képet fest művészetükről.

Ha teljesen megnyugtató képet nem is kapunk minden kérdésre, amelyek a szakember érdeklődését, a felfedezés előtti Amerikáról ébren tartják, mégis elmondhatjuk, hogy e könyv, a benne lebilincselő módon szintézisbe foglalt adatokkal, nagy lépésekkel viszi előre az ide vonatkozó kutatásokat.

Dr. Párducz Mihály.

E. Sprockhoff: *Marburger Studien.* L. C. Wittich Verlag, Darmstadt. 1938. 267 lap, 122 tábla. Ára 18 RM.

A marburgi őstörténeti tanszék mellett, egy évtizeden keresztül (1928—1938) végzett munkáról számol be a kötet. Hogy ez a munka milyen méretű, azt az a 31 dolgozat mutatja, amelyeknek együtt 267 lap terjedelme csupán a kötet vastagságát jelzi, de a tartalomról nem nyújt képet.

Terünk nem engedi meg, hogy ezt behatóbban ismertessük, tájékoztatásul azonban annyit közölni kell, hogy a kötetben a fiatalabb kőkorról foglalkozó dolgozat van öt, bronzkori problémát tárgyaló nyolc, kora vaskorít három, késő vaskorít nyolc, császárkorít három, végül általánosabb jellegű négy.

E dolgozatok egy része természetesen adatközlés csupán az anyag megfelelő kiértékelésével, de körülbelül fele részében összefoglaló jellegűek. Ezek

¹ Further Excavations at Mohenjo Daro. 1938. 718 lap, 146 képes tábla.